

Krig mot oljeproletariatet

Wildcat

Som ett resultat av Irakkriget 1991 kunde USA genomföra den fortgående stationeringen av sina trupper i Gulfen. Därmed har de ställt produktionen av olja under en kvasi-militär kontroll. De kunde stabilisera läget kortsiktigt, men till priset av en på medellång sikt större instabilitet och en växande fientlighet mot "ockupanten".

Detta drabbar på värsta tänkbara sätt människorna i Irak, som sedan 1980 lever i ett ständigt krigstillstånd. Fredsrörelsen från 1991 med sitt krav på "embargo istället för bomber" har obarmhärtigt passerats av realiteten av embargo och bomber. Efter de irakiska truppernas inmarsch i Kuwait 1990 har FN-sanktionerna förberett den militära interventionen, efter "krigsslutet" fortsatte embargot kriget mot den irakiska befolkningen. Då FN-sändebudet Madeleine Albright försäkrade oss att mer än en halv miljon barns död på grund av sanktionerna var "ett pris värt att betala", inställer sig frågan för vad priset betalas. Detta försöker följande artikel att undersöka.

Människorna i Irak i kläm mellan Saddam, FN och USA

Efter Gulfkriget 1991 satt Saddam Hussein säkrare i sadeln än innan. Under åren direkt efter USA:s militärslag har ca 100 000 människor i Irak årligen dött, fram till idag över en miljon: svält, offer för kolera- och tyfusepidemier, som följd av användningen av uranhaltig ammunition, eller så har de fallit offer för statlig repression. Med luftunderstöd av USA och Storbritannien drivs befolkningen sedan tio år hit och dit av ett permanent inbördeskrig. Efter kraftig beskattning har en miljon invånare i söder tvångsflyttats till oljeområdena i norr, kurder i norr har förts till centrala Irak, osv. FN:s "olja-för-livsmedelsprogram" sedan mitten av 90-talet ledde till en ytterligare inriktning av det irakiska samhället mot oljesektorn. Irak har under tiden fortfarande varit en av världens största oljeproducenter, samtidigt som jordbruksvaror och –gödsel har fallit under embargot. Trots det har det under de sista åren varit uppror, t ex under 2000 i området kring Basra, varpå Saddam Hussein lät beskjuta staden med pansar och artilleri.

I kölvattnet av det snabba militära sammanbrottet uppstod uppror i Nordirak och i söder. I armén, bland de meniga soldaterna, som ända från början inte hade någon lust att försvara sig mot de allierades övermäktiga luftvapen och gränstrupper, utbröt snart öppna deserteringar och revolter. Den 12 februari hade Pentagon förklarat att i praktiken all militär verksamhet hade förstörts eller gjorts obrukbar. Nästa dag bombades en luftskydds bunker, där 1 500 människor omkom – det fanns inte någon som helst militär grund för denna aktion. Den största massakern inträffade på de båda motorvägarna som går längs kusten mellan Kuwait och Basra. Den 26/27 april drog sig de irakiska trupperna tillbaka från Kuwait. Konvojerna, i vilka många civila, t ex palestinska flyktingar, befann sig slaktades systematiskt av de allierades stridsflyg: de stoppades först av beskjutning av det första och sista fordonet, sedan mosades alla fordonen och alla som satt i dem dödades. Omkring tiotusen skall ha dödats bara på dessa två dagar. Dessa trupper utgjorde inget militärt hot mot de allierade, det förekom inte heller något uppror.

Ett hot var de dock för regimen i Bagdad, då många av soldaterna var beslutade att rikta sina gevär mot Saddam. När en av de få kvarvarande pansarfordonen kom åter till Bagdad besköt den som första mål en stor väggmålning föreställande Saddam. Före och under kriget hade USA uppmuntrat de oppositionella kurderna och shiiterna att starta ett uppror mot regimen. När väl detta upproret uppstod och hotade bryta samman Irak gjordes allt för att rädda regimen militärt. Saddams elittrupper angreps inte utan kunde sättas in mot upproren. Även i de därefter upprättade flygförbudzonerna var det fortsatt tillåtet för den irakiska militären att sätta in helikoptrar, alltså de medel de behövde för upprorsbekämpningen. En ny, av USA installerad regim eller en direkt amerikansk militärförvaltning skulle som första sak själv måst ha slagit ner upproren och upprätta Irak som stat som nödvändig motvikt mot Iran. Det överlät man hellre åt Saddam-regimen, då kriget behövde åtminstone den minsta legitimitet.

En annan följd av kriget sträckte sig långt utanför Irak: i alla Mellanösterns oljeproducerande länder försiggick ett "massavkedande" av de i dessa länder arbetande migranterna. Omkring fem miljoner arbetare "avskedades" 1991/92 i Irak, Saudiarabien, Kuwait, Jordanien. Nedmejjandet av upproren och massavskeden var inga oavsiktliga "kollaterala förluster". Ända sedan oljan fick strategisk betydelse har inte bara oljemultisarna problem med hur en region kan "befrias", i vilken ett par små monarker, feodalklickar och oljekoncerner blir rika på förädling av råolja, samtidigt som den stora massan människor ska skiljas från denna rikedom – människor som knappast stillatigande låter sig tålas! Dessa sammanhang tänker jag gå igenom härnäst.

Krig och migration

Med första och andra världskriget avlöste USA, fram till idag, Storbritannien som dominerande kapitalistisk makt, vilket självklart även gäller Gulffregionen. Med skiftet från kol till olja som energiresurs no. 1 har regionen sedan

första världskriget blivit en avgörande ”strategisk region” – första (the ”great game”) och andra världskriget handlade till stor del om tillgripande av oljefälten. Men även i regionen själv måste tillgripandet av oljan än idag genomdrivas militärt, något som först under andra halvan av 50-talet innebar någorlunda stabila förhållanden. Mellan 1951 och 1953 övervägde Iran under ledning av Mossadegh att nationalisera oljeindustrin; i augusti 1953 organiserade CIA under ledning av general Norman Schwartzkopf d.ä. (1991 lyckades d.y.) en statskupp som förde Shahan till makten. Detta var startskottet för uppdelningen av den iranska oljan mellan Storbritannien och USA.

Även de ökade kraven på Gulfstaternas olja i slutet på 40-talet sammanföll med ett krig och en första migrationsvåg – migrationsvågen efter det första arabisk-israeliska kriget 1948. I Egypten utropades krigslagar två dagar innan inmarschen i Palestina, efter att tiotusentals textilarbetare gått i strejk. I Irak förekom ständiga uppror bland de fattiga i städerna och strejker främst inom oljesektorn. Även i april 1948 strejkade flera tusen oljearbetare, efter att kort där innan en mängd oroligheter hade brutit ut i Bagdad.

Den amerikanska och brittiska oljeindustrin led arbetskraftbrist – eftersom den inhemska befolkningen både var relativt liten och vägrade ge upp sina gamla levnadssätt. I Bahrain, den första Gulfstaten som började utvinna olja 1932, arbetade indiska arbetare. Under andra världskriget började Aramco att utvinna olja i Saudiarabien. Efter en strejk bland de indiska raffinaderiarbetarna i Ras Tunara sattes italienska krigsfångar in, därefter palestinier och pakistanska arbetare. Även *Kuwait Oil Company* rekryterade sin arbetskraft ur den palestinska flyktingvågen efter 1948: de första invandrarna i gulfstaterna var arbetare från Iran, Irak, Jordanien och tusentals fördrivna palestinier.

Fram till 50-/60-talet räknades de arabiska arbetarna som ”lättare att hantera” än icke-arabiska arbetare, även om det hade förekommit strejker 1938, 1947 och 1953 i Bahrain och 1945, 1953 och 1956 i Saudiarabien. Svaret blev en första omstrukturering av oljeproduktionen: produktivitetsökningar och uppsägningar: *Aramco* i Saudiarabien hade 1954 24 000 arbetare, 1969 skulle de bli 11 000. 1956 utfärdades en antistrejklag; i Kuwait tilläts visserligen fackföreningar, men utlänningar fick uppehållstillstånd först efter fem år. De statliga myndigheterna såg mellan fingrarna på invandrarna utan paper, mest under förutsättning att de inte uppehöll sig i städernas centrum och höll sig borta från känsliga jobb som raffinaderier och byggen. På 50-/60-talet förekom båda: möjlighet att få stanna i ett land och få medborgarskap – något som främst palestinerna fick på 50-talet i Kuwait – och repression och utvisning.

”Socialpakt” i Gulfmonarkierna

Sedan slutet av 50-talet reserverar regeringarna i Gulfen de inhemska männen arbete i byråkratin, polisen och i förvaltningen av de nationella oljeföretagen. Kvinnor hålls närapå helt och hållet borta från lönarbete. I Saudiarabien ska den omfattande fördelningen av förmåner till den inhemska klassen säkra en utveckling, som för stora delar av befolkningen innebär ett uteslutande från oljerikedomarna. Sedan slutet av 50-talet söker de i Gulfen verksamma oljebolagen närma sig en ”oljeproduktion utan befolkning”. Den egna, ännu lilla befolkningen subventionerades av oljeinkomsterna, och ”gästarbetarna” [WanderarbetarInnen] kunde ”osynliggöras” med en repressiv invandringspolitik. Denna blandning av en ”modern invandringspolitik” och en socialpolitik baserad på höga oljeintäkter garanterade ett relativt lugn i de oljeproducerande staterna.

Efterkrigsordningens stöttepelare var Iran och Saudiarabien som avtalade med USA om oljepriset. USA skickade vapen och rådgivare, regimerna säkrade produktionen av olja och pumpade sedan 60-talet in ”petrodollar” i det internationella finanssystemet. Därtill fungerade regimerna i regionen som poliser som höll ett grepp om både radikala nationalisterna och kommunistiska strävanden. Till detta användes tidigt islam och nationalismen.

Revolution och krig på 70-talet

Det relativa lugnet med en ”oljeproduktion utan befolkning” var snart över: sedan 60-/70-talet växte befolkningen snabbt i de oljeproducerande länderna. Befolkningen i Nordafrika och Mellanöstern har fördubblats sedan mitten av 60-talet: i Algeriet levde 1965 12 miljoner människor, år 2000 28 miljoner; under samma tid steg befolkningstalet från 13 till 49 miljoner; i Irak från 8 till 22 miljoner, i Iran från 24 till 70 miljoner, i Egypten från 31 till 67 miljoner, i Saudiarabien från 5 till 21 (!! miljoner. Dessa siffror uttrycker inte bara befolkningstillväxten utan även en gigantisk proletariseringprocess. Formen för detta proletariseringförlopp är migrationen: människor bryter upp från landet, antingen för att levnadsförhållandena ytterligare har försämrats, då jordbruksarbetet alltmer har övergått i lönarbete, eller för att de önskar fly från sina levnadsförhållanden och för första gången skaffa sig ett bättre liv med arbete i en fabrik. I denna proletarisering-/migrationsprocess har även den sociala kampen vuxit sig stark, speciellt mot de stigande profiterna, som skapats i de oljeproducerande staterna efter oljeprishöjningen 1973 och 1979. Oljeboomen från 1973 till början av 80-talet dolde att modellen dittills var en förnuftig ”utveckling”, både med en importsubstituerad industrialisering eller industrialisering av en ”stark sektor”, t ex oljeindustrin, ”främjades”, särskilt för att människorna i dessa länder inte längre skulle ges några utsikter att få sina levnadsförhållanden försämrade. Därmed hamnade även härskarideologierna panarabismen och den arabiska socialismen i kris.

Under oljeboomen på 70-talet förändrades migrationen: vid början av 70-talet arbetade ca 500 000 invandrare i Gulfstaterna. Anställningsstoppet i Västeuropa efter 1973 – arbetare från de arabiska länderna hade fram till dess utgjort tio procent av arbetsinvandringen – förstärkte ytterligare migrationen i Gulfstaterna. 1975 arbetade drygt

1,2 miljoner invandrare i Gulfstaterna, i början av 80-talet utgjorde utländska arbetare 45 procent av arbetskraften i Saudiarabien och upp till 80 procent i de mindre Gulfstaterna. Under oljeboomen fann härskarna i Gulfstaterna och oljebolagen en väg till ett modernt slaveri: korta uppehållstillstånd, offentliga och privata polisagenter, en allt mer repressiv ”invandringspolitik”, förbud att byta arbete utan tillstånd, att arbetsgivaren tog hand om passen under hela uppehållsperioden.

Regeringarna i Washington och London har sedan långt innan ”bristen på säkerhet” varnat Gulfregimerna för en stor arabisk – särskilt palestinsk – framväxande migrationsbefolkning. På 70-talet hade nationaliserandet av de stora oljebolagen börjat. Därmed hade även mellancheffsuppgiften som direkt ansvarig för arbetsdisciplinen skiftat. Sedan dess har ”Personal in Uniform” varit en option i strategidebatten kring stabiliteten i regionen, särskilt efter försöket till statskupp och inrättandet av en muslimsk republik i Mekka i slutet av 1979.

Den iranska revolutionen 1979 var av geopolitisk strategisk betydelse: en revolution i ett ”sub-imperialistiskt centrum”, som annonserade ”utvecklingsdiktaturens slut”*. Den därav utlösta ”andra oljekrisen” krossade alla kapitalistiska illusioner kring ’73 års oljekris som ”konjunkturell” och ”övergående”. Det kapitalistiska världssystemets historiska kris låg nu i öppen dager. Men det var även en revolution som utvecklade en urbaniseringsdynamik – och som avgjordes efter en lång oljearbetarstrejk.

Sedan dess har regionen varit hemsökt av krig och militäraktioner. I Turkiet gjorde militären statskupp 1980 med understöd av USA, Sovjetunionen marscherade in i Afghanistan. USA uppmuntrade Irak att starta ett krig mot Iran för att stänga in det revolutionära hotet (här spelade Rumsfeld en viktig roll!) – och Väst försåg båda sidor samtidigt med militära medel och alla tänkbara massförstörelsevapen för att hålla igång kriget. Omsorgsfullt måna om att ingendera sida skulle få ett militärt övertag. För den på intet sätt trygga iranska regimen kom kriget under 1980-88 som på beställning, då de kunde sända det rebelliska unga proletariatet till fronten och i döden: 600 000 människor i Iran** och 400 000 i Irak beräknas ha mist livet under kriget. Under tiden kom närmare två miljoner arbetare från Egypten till Irak. Kriget stabiliserade såväl regimen i Irak som den i Iran, det undertryckte alla försök till revolt i länderna och det stabiliserade därmed den statliga ordningen i Mellanöstern.

Nya migranter

Som följd av det ständigt ökande behovet av arbetskraft efter 1973, de politiska förändringarna efter den iranska revolutionen 1979 och den spridda rädslan för ett övervägande arabiskt proletariat, riktade oljebolagen och de härskande i Gulfregionen sina blickar mot Ostasien, där de hoppades på ett stort utbud av temporär och ännu billigare arbetskraft. Kring mitten av 80-talet kom redan omkring 40 procent av arbetskraftsinvandringen i Mellanöstern från Ost- eller Sydostasien, en tendens som fortsatte under 90-talet. Vid slutet av 80-talet uppehöll sig uppskattningsvis 6,5 miljoner migranter i Gulfregionen: två miljoner från de icke oljeproducerande staterna i Gulfen (varav ca 500 000 palestinier) och fyra miljoner från Syd- och Ostasien.

Dock ledde sjunkande oljepris och Iran-Irakkriget till en försämring av levnads- och arbetsförhållandena. Sedan mitten av 80-talet sjunker per capita-inkomsterna även i de rika oljeproducerande Gulfstaterna.

Trots dessa stränga förhållanden förekom alltjämt strejker i oljeindustrin – t ex strejkade i början av 80-talet palestinska arbetare i Saudiarabien.

Även de stater som ”förlorade” arbetskraft till oljestaterna drabbades hårt under 80-talet. Egypten, Jordanien, Pakistan, Jemen och de av Israel ockuperade Västbanken och Gazaremsan drabbades svårt, då ”ströjobbarnas” penninginförsel hade spelat en nyckelroll i de länderna. (i betraktande av ett tredje Gulfkrig skiljer det sig inte: t ex befarar den filippinska regimen en ”samhällskollaps” om de \$10 mdr som de 1,3 miljoner ”ströjobbarna” årligen för in faller bort, som en följd av ett krig i Gulfen.)

Fallet för oljepriset, de påföljande sparprogrammen (IMF-programmen) och Iran-Irakkrigets blodbad har starkt undergrävt arbetskraftsinvandrarernas ekonomiska styrka. Men vid slutet av 80-talet inträffade en våg av protester, de så kallade IMF-protesterna. Med strejker och protester i Algeriet, Marocko, Kuwait, Jordanien, Egypten och Libanon i slutet av 80-talet visade sig Gulfsamhällets instabilitet.

Återigen krig – det andra gulfkriget 1991

USA skickade trupper till Gulfen för att skaffa sig ett grepp om den instabila situationen. Det handlade om att säkra ett fortsatt flöde av olja och petrodollar till finansiering av det växande underskottet i hushållens ekonomi hemma i USA. Ryska anspråk på mellanösternoljan stängdes tillsvärdare ute; den varaktiga närvaron av amerikanska trupper i denna strategiska region inleddes. 90-talet står som bevis för ett framgångsrikt omsättande av detta krigsmål: flödet av olja och petrodollar finansierade underskottet i den amerikanska hushållsekonomin – det räckte även under 90-talet till en simulerad boomfas (”New Economy”). Kriget hade lett till en nysammansättning av oljeproletariatet, informella nät och strukturer uppbyggda under 80-talet undergrävdes och arbets- och levnadsförhållandena sattes under militär

* Om ”utvecklingsdiktaturens” uppkomst och kris se artikel i *Wildcat-Zirkular* #65

** Om situationen i Iran se artikel i detta häfte (Krieg und Arbeiter in Iran, ö. a.)

kontroll. Under 90-talet byttes de arabiska arbetarna i stor utstäckning mot arbetare från Asien. Bara i Saudiarabien har egyptiska arbetare delvis ersatt arbetarna från Sudan, Jemen och Palestina: efter Gulfkriget 1991 fördravs en miljon jemeniter och praktiskt taget alla palestinier från Jordanien, 50 000 från de av Israel ockuperade områdena. Från Irak fördravs omkring två miljoner människor till sina hemländer Egypten och Sudan; de kommer aldrig mer tillbaka. Från Kuwait fördravs nästan 350 000 palestinier. Detta fördrivande innebar en förlust för den palestinska oppositionens betydelse, som i Mellanöstern en gång i tiden förkroppsligade en viss radikalitet, då de inte kontrollerade någon stat – de var helt enkelt proletariatet utan fädernesland. På de ockuperade områdena lyckades PLO först mot bakgrund av kriget – de hade tagit parti för Saddam Hussein – att ta kontroll över den sedan 1988 pågående Intifadan och styra den i en riktning mot ett statsbildande.

Våra egna ska äntligen arbeta!

Från Algeriet över Saudiarabien till Kuwait klagas det sedan 80-talet å ena sidan över en stigande arbetslöshet bland den ”egna” befolkningen och å andra sidan den bristande beredvilligheten hos dessa människor till manuellt arbete. I april 1990 förklarade GCC (Gulf Corporation Council) som sitt mest akuta mål att reducera antalet utländska arbetare och att ge ”arbete till den inhemska befolkningen” för att minska arbetslösheten bland den yngre befolkningen. Med hjälp av lagar skulle ungdomarna tvingas att inte bara söka arbete inom det offentliga eller att lämna arbetet igen inom några få veckor. Trots dessa olika initiativ har det fram till nu inte lyckats att reducera antalet ”ströjobbare” i Gulfstaterna. 1997 utförde migranter i Kuwait nästan 90 procent av allt arbete i den privata industrin och nästan 50 procent i den offentliga sektorn, i Katar utgjorde de 83 procent av arbetskraften, i Förenade Arabemiraten 90 procent, i Saudiarabien 60 procent och i Bahrain och Oman omkring 65 procent. Under slagorden *omanisering*, *saudiisering* eller vilken *-isering* som helst propageras för statsmedborgarna överallt reducerandet av den främmande arbetskraften med repression och en ”aktiv arbetsmarknadspolitik”. Nya arbetstillfällen skall skaffas genom privatisering av statliga bolag och uppmuntran till utländska investerare. Detta skapar återigen oroligheter som politiskt ofta riktar sig mot ”försäljningen” av landet till ”främmande” kapital.

I motsats till de tidigare rika, ”arbetskraftsimporterande” staterna hänvisas Egypten, Jemen, Jordanien och Sudan till ”export” av arbetskraft. Jemen och Sudan har sedan den framtvungade återkomsten av arbetsemigranter i början av 90-talet mer eller mindre brakat samman i inbördeskrig. Mot dessa länder riktas bland annat USA:s aktuella krigshot. De islamistiska regimerna där får militär hjälp från USA för att undertrycka de ännu ”radikalare” islamisterna.

I Jordanien förekommer det sedan 90-talet återigen protester och kravaller. Egypten kan bara hålla den ”fundamentalistiska faran” och de sociala oroligheterna under kontroll med massivt militärt våld; sedan mer än 20 år, sedan mordet på president Sadat, kan de styra där med hjälp av undantagstillstånd. Vilken fara oroligheterna bland de egyptiska arbetarna i Kuwait är även för den egyptiska regimen visade sig i slutet av 1999 då tusentals av dem utkämpade gatustrider med kuweitisk polis. Efter det ledde det till ”allvarligt gnissel” i regeringen kring frågan om behandlingen av ”gästarbetarna”.

Resumé: proletariatet i gulfregionen som den kapitalistiska krisens hårkors¹

I centrum står emellertid situationen i de båda före detta stöttepelarna för den amerikanska hegemonin i Gulften: Saudiarabien och Iran. Det militära angreppet gäller även – eller framförallt! – dessa båda länder. Saudiarabien kan i allt mindre utsträckning spela *swing producer* enligt avtal med USA då de behöver pengar och för att den inre stabiliteten är ifrågasatt. Och den sociala situationen i Iran är i kraftig gungning. Under 90-talet misslyckades upprepade försök att angripa arbetsförhållandena i de statliga storföretagen, senast år 2000 mot en strejk bland oljearbetarna. Samtidigt förekommer det alltjämt protester bland de fattiga i städerna och de arbetslösa mot försämringen av levnadsförhållandena efter den islamistiska regeringens reformer. De sträcker sig från gatuprotester över ockupationer till illegal inkoppling på el- eller gasledningarna.

Människorna i regionen vet att kriget gäller dem. En opinionsundersökning av NGO-gruppen *International Crisis Group* [www.crisisweb.org] bland irakierna kom fram till att det så kallade regimskiftet handlade om kontrollen över oljan. Bush har i sina senaste kungörelser lagt ner den lögnaktiga retoriken om ”demokrati och människorätt” och talat om oljerikedomar som skall komma människorna i regionen till godo. Samtidigt har planerna på att bevara Baathpartiets strukturer för att kunna behålla kontrollen över befolkningen för att inte riskera någon upprorsrörelse som 1991 blivit kända. I samma tal lovade Bush människorna i regionen en samhällsuppbyggnad som i Europa och Japan efter andra världskriget. Här finns dock en avgörande skillnad: efter andra världskriget kunde USA under en tid vara den verkliga motorn i den så kallade ”gyllene epoken” (att även denna tid var en av krig och massakrer och en mordisk kapitalistisk ”fred” berättas inte), då USA vid den tiden var kapitalexportör, medan de sedan mitten av 80-talet, som det mest skuldsatta landet, blivit kapitalimportör.

Och det är just denna skärpning av den kapitalistiska krisen (den exploderade amerikanska utlandsskulden, den Nya ekonomins sammanbrott, osv.) som driver Bush-regeringen i krig. Det brådskande kriget är ett resultat av en

¹ *hårkors*, fina korslagda trådar i optiskt instrument (möjliggör fininställning), *ö.a.*

försvagad situation. Situationen i Gulfstaterna är mer instabil och explosiv än före det andra Gulfkriget. Beroendet av *foreign labour* var vid slutet av 90-talet tillbaka på samma nivå som före det andra Gulfkriget. Planerna på en oljefinansierad industrialisering har misslyckats. En stor del av problemet är att de under ett decennium varit tvungna att köpa sin politiska legitimitet med långtgående eftergifter till sina medborgare – den stigande andelen unga skärper situationen. Oljestaterna har blivit ”rentierstater”. Saudiarabien är sedan dess kraftigt skuldsatt; ett stävande av klasskampen som t ex i Västeuropa efter andra världskriget är inte i sikte. Därmed misslyckas även ”nationaliseringen” av arbetskraften.

På grund av oljan står hela proletariatet i regionen i ett speciellt förhållande som klass till kapitalet – och därmed måste de även kämpa; det har en enorm strategisk makt som det också använder, och därmed är det samtidigt utsatt för hela kapitalets tryck, som de kallar ”geostrategi” – från britiska RAF:s bomber mot upproret i Irak 1920 till dagens amerikanska invasion. Arbetare som arbetar direkt i oljeproduktionen, arbetare som är verksamma omkring densamma, som utvecklats ur oljeproduktionens uppsving (byggsektorn, transport, tjänstearbeten), proletariatet i och från de ”arbetskraftsexporterande” länderna: ”oljeproduktionen utan befolkning” har visat sig vara en illusion. Sedan den iranska revolutionen 1979 kan de härskande i regionen endast hålla sig uppe med hjälp av krig.

Den våldsamma nysammansättning av proletariatet efter det andra Gulfkriget har förstört många strukturer och informella nät. Det har blivit än mer svårt att skaffa sig information och att upprätthålla direkta förbindelser. Denna lucka ”stängs” ofta även av vänstern med hänvisning till den fundamentalistiska islamismen. Med krossandet av revolterna i slutet av 70-talet kunde islamistiska grupperingar få fotfäste och utnyttja en situation där de härskande hade allt mindre att erbjuda. Det är inget nytt. Där proletariseringen misslyckas lånar sig folket antingen till Warlord-grupperingar som Talibanerna (alltså i legoknektstrupper med tunn religiös lackering) eller så vänder de sig mot ”himmelska löften”. Islamismen kan betecknas ”fascistisk” i historisk jämförelse: den bekämpar en kommunistisk lösning, den vill vinna massorna och utnyttjar till det en social demagogi. Den bygger en välfärd som är en blandning av försörjning och terror i beredskap för de oanpassningsbara. Denna linje segrade till slut i den iranska revolutionen, men sedan dess ”är bladet vänt”, inte bara i Iran! Islamismen, som sedan 50-talet främst götts och använts av USA och Israel mot en socialrevolutionär utveckling, har överskridit sin höjdpunkt. Under den första Intifadan angrep ungdomar och kvinnor även de islamistiska grupperna, som erbjöd sig vara en alternativ elit. I Indonesien, det land med den största muslimska befolkningen, har nybildade arbetarorganisationer drabbat samman med islamistiska grupper. Det stora flertalet unga i Iran är färdiga med islam.

Vi ska försöka skaffa mer information om arbetarnas kamp och protester i denna region och knyta direkta kontakter, istället för att som ovetande bidra till bilden av ett ”krig mot terrorismen”. Detta är nämligen inget krig mot den religiösa fundamentalismen utan en krigsförklaring mot hela världen som kapitalistiskt sett knakar i fogarna. Proletärerna i Gulfregionen har förstått det en smula bättre än ”oss här” – men de stora demonstrationerna mot kriget är dock en början!

mars, 2003

Källor

Flertalet nummer av *Middle East Report* [www.merip.org/index.html]

Gil Feiler, *Labour Migration in the Middle East Following the Iraqi Invasion in Kuwait*, 1993 IPCRI, London/Jerusalem

Simon Bromley, *American Hegemony and World Oil*, 1991

Thekla 17 Midnight Oil, Sisina, 1993